

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง. (2545). พัฒนาการของสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กรมราชทัณฑ์. (2541). สารานุกรมราชทัณฑ์นานาชาติ. กรุงเทพฯ: พัฒนพงศ์การพิมพ์.
- กรมราชทัณฑ์. (2551). คู่มือการจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ผู้ต้องขังสูงอายุ. นนทบุรี: วิชั่น พีเพรส.
- กรมราชทัณฑ์. (2552). แผนปฏิบัติราชการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ.2552-2555. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- กรมราชทัณฑ์. (2554). ประวัติความเป็นมาของกรมราชทัณฑ์. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.correct.go.th/correct> 2009
- กรมราชทัณฑ์. (2554). รายงานข้อมูลสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.correct.go.th/stat102/>
- กรมสุขภาพจิต WHOQOL-BREF-THAI. (2547). เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิต. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2552, จาก <http://www.dmh.moph.go.th/test/whoqol/>
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2545). แผนพัฒนางานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2545-2549). สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2554, จาก <http://www.m-society.go.th/masterplan/plan4.htm>.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2547). พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เจ. เอส. การพิมพ์.
- กรีธา จงจิตต์. (2552). ความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิการของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี. สารนิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ. สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2554, จาก <http://dcms.thailis.or.th/tdc/>
- กิติพัฒน์ นนทปัทมดุษย์. (2544). นโยบายสังคมและสวัสดิการสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกริกศักดิ์ บุญญานุพงศ์. (2539). นโยบายของรัฐและแนวทางการจัดบริการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในอนาคต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เกื้อ วงศ์บุญสิน. (2551). สังคม สว. (ผู้สูงอายุ) (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วี พรีนซ์.

- ขวัญ สงวนเสริมศรี. (2552). แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ด., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- คณะแพทยศาสตร์. (ม.ป.ป.). รายงานการประชุม ฐาน อบรมสัมมนา. ม.ป.ท.: ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรัล ดิษฐาอภิชัย. (2548). คู่มือสิทธิมนุษยชน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- เจษฎา บุญทา. (2545). คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ส.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ฉัตรทอง อินทร์นอก. (2540). พฤติกรรมการดูแลตนเองและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ พย.ม., มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- ชุติมา หฤทัย. (2531). นโยบายเกี่ยวกับผู้สูงอายุตามแผนพัฒนาการสาธารณสุข ฉบับที่ 6. วารสารกองการพยาบาล, 15(1), 1-7.
- ญี่ปุ่นท่อม 2,500 ลบ. ปรับปรุงเรือนจำเพื่อนักโทษชรา. (2551). สืบค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2554, จาก http://www.cps.chula.ac.th/pop_info/tha/Newsletter-2551/new/new/th71-007.pdf
- ณัฐพงศ์ อนุวัตรรยรง. (2540). การเปรียบเทียบการสนับสนุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของผู้สูงอายุชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในภาคใต้ตอนบน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉนิก. (2524). รายงานการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่นไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเรียบร้อยแล้ว. (18 เมษายน 2554). สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2554, จาก http://www.cps.chula.ac.th/html_th/pop_base/ageing/ageing_143.html
- นัทธี จิตสว่าง. (ม.ป.ป.). หลักทฤษฎีวิทยา. กรุงเทพฯ: ราชทัณฑ์.

- นภาพร ชโยวรรณ. (2531). **สถานการณ์ผู้สูงอายุไทยในปัจจุบันการประชุมวิชาการแห่งชาติ ว่าด้วยผู้สูงอายุ สู้วัยสูงอายุด้วย คุณภาพ.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพร ชโยวรรณ, มาลินี วงษ์ลลิตี และจันทรเพ็ญ แสงเทียนฉาย. (2532). **สรุปผลการวิจัย โครงการวิจัยผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และประชากรผู้สูงอายุไทย.** กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพร อติวานิชยพงศ์. (24 กรกฎาคม 2552). **อำนาจ: การเคลื่อนไหวในสังคมสมัยใหม่. ใน: สัมมนาวิชาการประจำปี คณะศิลปศาสตร์ ฉลองครบรอบ 75 ปี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เรื่อง มองมนุษย์และสังคมในโลกยุคไร้พรมแดน. เชียงใหม่: โรงแรมเชียงใหม่ฮอติล.**
- นิตา ชูโต. (2525). **คนชราไทย.** กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตารัตน์ ศิลปเดช. (2540). **ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต = Population and Development of Quality of Life (พิมพ์ครั้งที่ 2).** กรุงเทพฯ: พิศิษฐ์การพิมพ์.
- บรรลุ ศิริพานิช. (2531). **พฤติกรรมและการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุไทยที่อายุยืนยาว และแข็งแรง.** กรุงเทพฯ: สามดีการพิมพ์.
- บรรลุ ศิริพานิช. (2542). **ผู้สูงอายุไทย.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- บุษรา สามัญเขตกิจ. (2553). **การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหนองปล้อง อำเภอวังทรายพูนจังหวัดพิจิตร. พิษณุโลก: การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รป.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.**
- ประดับดวง ดุลยปวีณ ศรีสวัสดิ์. (2548). **ความต้องการของผู้ต้องขังโทษประหารชีวิต: ศึกษาเฉพาะกรณี เรือนจำบางขวาง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.**
- ประเสริฐ เมฆมณี. (2531). **การสังคมสงเคราะห์กับการราชทัณฑ์. วารสารราชทัณฑ์, 32, 15-53.**
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.**
- ป้วย อึ้งภากรณ์. (2530). **ปฏิทินแห่งความหวังจากครรภ์มารดถึงเชิงตะกอนในศาสนธรรม กับกาลเวลา. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกมลคีมทอง.**

- ป่วย อึ้งภากรณ์. (2542). **จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- ปัทมา มีมาก และศิวพร สุทธิรินทร์. (2549). **การนำนโยบายเปลี่ยนภาระให้เป็นพลังไปปฏิบัติ ต่อผู้ต้องขัง กรณีศึกษา: เรือนจำกลางพิษณุโลกและทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รป.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ปิยากร หวังมหาพร. (13 กรกฎาคม 2553). **กว่า 2 ทศวรรษกับสิทธิผู้สูงอายุไทย**. สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2554, จาก <http://www.publicpolicy-in-thailand.com/index/index.php/2010-08-17-08-09-14/2010-08-17-08-13-08/70-than-2-decades-with-the-right-senior-thai.html>.
- ปิยากร หวังมหาพร. (13 กรกฎาคม 2553). **นโยบายผู้สูงอายุในต่างประเทศ**. สืบค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2554, จาก <http://www.publicpolicy-in-thailand.com/index/index.php/2010-08-17-08-09-14/2010-08-17-08-13-08/65-publicpolicy-seniors.html>
- ผาสุก มุททเมธา. (2535). **คติชาวบ้านกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พรรษา สืบนาค. (2547). **การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้พันโทฯ กรณีเรือนจำกลาง จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- พรทิพย์ รัตนชัยฤทธิ์. (2539). **แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุ: ศึกษากรณี เรือนจำกลางบางขวาง**. วิทยานิพนธ์ สส.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- พรอนันต์ กิตติมั่นคง. (2547). **การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุใน จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- พลภัทร อุไทย. (2552). **การบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเรื่องเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รป.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2548). **วิจัยวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- พัฒน์ สุจำนงค์. (2539). **นี่คือชีวิต**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินติ้งเฮ้าส์.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2551). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพฯ: เข้า ออฟ เคอร์รี่ส์.
- พินิจ รัตนกุล. (2518). **โสกราตีสและปัญหาเรื่องความดี**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระยยุทธ์ หุยนันท์. (2545). **แนวทางการพัฒนางานสวัสดิการผู้ต้องขัง: กรณีศึกษาเฉพาะเรือนจำและทัณฑสถานภายในแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2554, จาก <http://dcms.thailis.or.th/tdc/>.
- ไพฑูรย์ วิเศษศิริ. (2545). **ปัญหาและความต้องการของผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- มณฑิรา เขียวยิ่ง, จินตนา ลีละไกรวรรณ และสร้อย อนุสรณ์ธีร. (2540). **ความคาดหวังและความเป็นจริงในการดูแลผู้สูงอายุจากครอบครัว**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มาริสสา ภูเพ็ชร. (2546). **งานสังคมสงเคราะห์: มรรควิธีสู่การพัฒนาสังคม**. กรุงเทพฯ: กรมประชาสงเคราะห์.
- รัตนพงษ์ จันทะวงษ์. (2546). **ทุนทางสังคมที่สัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน: กรณีศึกษาตำบลพระประโทน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม. สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2554, จาก <http://dcms.thailis.or.th/tdc/>.
- ราชทัณฑ์ระดมสมองแก้วิกฤตนักโทษล้นคุก. (23 มิถุนายน 2553). สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.komchadluek.net/detail/20090623/18086/>).html
- เริงชัย หมื่นชนะ. (2543). **มนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลในสังคม**. ใน วินัย เพชรช่วย, **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน** (หน้า 123-135). กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- เริงชัย วงษ์อุระ. (2543). **ความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคนครพนมที่สำเร็จการศึกษาปีที่ 6**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- เรือนจำกลางจังหวัดพิษณุโลก. (2554). **ประวัติเรือนจำกลางจังหวัดพิษณุโลก**. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.correct.go.th/copphit/CONTACT.HTM>

- ฤตินันท์ นันททีโร. (2543). **บทบาทของผู้ดูแลและผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2554, จาก <http://dcms.thailis.or.th/tdc/>.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). **การวัดด้านจิตพิสัย**. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- วนิดา ธนประโยชน์ศักดิ์. (2553). **โครงสร้างประชากรไทยกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต**. สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2554, จาก
<http://biology.ipst.ac.th/index.php/article-year-2554/299-thai-population-structure-with-the-prospect-of-change-in-the-future.html>
- วรรณภา กุมารจันทร์. (2545). **คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตภาคใต้ตอนบน**. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- วันทนีย์ วาสิกะสิน, สุรางรัตน์ วศินารมณ และกิติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์. (2543). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วาสนา ทองปัญญา. (2550). **การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี**. สารนิพนธ์ ศส.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2554, จาก <http://dcms.thailis.or.th/tdc/>
- วิจิตร ระวิวงศ์. (2532). **อนาคตสวัสดิการไทย**. ใน. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่องสวัสดิการสังคมไทยในปัจจุบันและอนาคต. ม.ป.ท.: คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา.
- วิโรจน์ เรืองสอาด. (2550). **คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลบ้านสหกรณ์ กิ่งอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.
สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2554, จาก <http://dcms.thailis.or.th/tdc/>
- วีระยศ สิงห์ทองกุล. (2547). **ปัญหาในการให้สวัสดิการผู้ต้องขังภายในเรือนจำจังหวัดอุดรธานี เรือนจำจังหวัดหนองคาย และเรือนจำจังหวัดหนองบัวลำภู**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.
สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2554, จาก <http://dcms.thailis.or.th/tdc/>
- ศรีทัตติมา (รัตนโกศล) พานิชพันธ์. (2534). **บริการสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย**. วารสารสังคมสงเคราะห์, 6(1-2), 52-86.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2545). **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่มที่ 2** (พิมพ์ครั้งที่ 8).

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2544). **สวัสดิการผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2543). **ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.

ศิริพร จิรวัดน์กุล. (2552). **การวิจัยเชิงคุณภาพด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ**. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

ศิริพรรณ ชาญสุกิจเมธี. (2540). **คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโรคต่อมลูกหมากโต**.

วิทยานิพนธ์ พย.ม., มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.

ศุภกิจ วรรณรัตน์. (2553). **คุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพสามล้อถีบในเขตเทศบาลนคร**

พิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

สกล สกลเดช. (2541). 50 ปีแห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนกับทัศนคติที่เป็นตัวจุด

สิทธิมนุษยชน. **วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช**, 10(2), 6-10.

สมใจ ฉัตรไทย. (2543). **คุณภาพชีวิตของแรงงานก่อสร้าง**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.,

มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2536). **สังคมวิทยาภาวะผู้สูงอายุ: ความเป็นจริงและการคาดการณ์**

ในสังคมไทย. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สรัญญา เขียรโสภาส. (2526). **คุณภาพชีวิต**. **โดมทัศน์**, 4(2), 57-59.

สากล สถิตวิทยานันท์. (2543). **สิ่งแวดล้อมเทคโนโลยีและชีวิต** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สายสวาท เกตราสุวรรณ. (2542). **ความต้องการด้านสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุ: ศึกษา**

เฉพาะกรณีจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.บ., มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). **รายงานการคาดประมาณ**

ประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2543 – 2573. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพัทลุง. (2552). **รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทยในจังหวัดพัทลุง**

ประจำปี 2552 จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐาน

ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน (กชช.2ค). ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานয়กรรัฐมนตรี. (2545). **รายงานการสำรวจประชากรผู้สูงอายุ**

ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2550). **รายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย**

พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2554). การทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ.2553.

กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ. (2554). คำแถลงนโยบายรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตร.

สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2555, จาก http://www.oppo.opp.go.th/pages/law/law_06.html

สิปนันท เกตุทัต. (2528). ระบบการศึกษาช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างไร. ใน เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุกฤตา เพชรหนองชุม. (2552). ปัญหาด้านสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำกลางคลองเปรม. สารนิพนธ์ สส.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2554, จาก <http://dcms.thailis.or.th/tdc/>

สุชาดา ทวีสิทธิ์ และสรวัย บุญमानนท์. (2553). คุณค่าผู้สูงอายุในสายตาสังคมไทย.

นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุทธิชัย จิตะพันธ์กุล, ชัยยศ คุณานุสนธิ, วิพุธ พูลเจริญ และไพบูลย์ สุริยะวงศ์ไพศาล. (2542).

ปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติและสำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข.

สุทินันท์ นำเพชร. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับการปรับตัวของผู้สูงอายุภายหลังการปลดเกษียณ. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.

สุภัตรา สุภาพ. (2543). สังคมและวัฒนธรรมไทย: ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี.

กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุรัตน์ จับใจ. (2523). แนวทางการให้บริการสงเคราะห์บุคคลต้องโทษ: ศึกษาและวิเคราะห์

จากกรณีศึกษาผู้ต้องโทษเรือนจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ สส.ม.,

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ. สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2554,

จาก <http://dcms.thailis.or.th/tdc/>

สุวดี เบญจวงศ์. (2541). ผู้สูงอายุ คนแก่ และคนชรา: มิติทางสังคมและวัฒนธรรม.

ราชบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

สุวิทย์ วิบูลผลประเสริฐ, พิณทุสร เหมพิสุทธิ และทิพวรรณ อิศรพัฒนสกุล. (2540). การศึกษา

วิเคราะห์ความต้องการผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ช่วยตนเองไม่ได้ในอีก 2 ทศวรรษหน้า.

วารสารการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม, 20(2), 1-9.

- อัฉา นวจินดา และชวีจรัส ภิรมย์ธรรมศิริ. (2532). ความสัมพันธ์ระหว่างความจำเป็นพื้นฐาน
ภาวะทางคหกรรมศาสตร์และคุณภาพชีวิต. ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อดิน รพีพัฒน์. (2542). ชุมชนแออัด: องค์ความรู้กับความเป็นจริง. กรุงเทพฯ:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- อภิญญา เวชยชัย. (2544). การศึกษาโครงการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุ
และครอบครัวในชุมชน โครงการเป็ยยังชีพ. กรุงเทพฯ:
สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขกระทรวงสาธารณสุข.
- อำพรพรณ รอดกระจับ. (2549). การดำเนินชีวิตของผู้ด้อยวัยสูงอายุในเรือนจำกลางราชบุรี.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ราชบุรี.
สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2554, จาก <http://dcms.thailis.or.th/tdc/>
- Bowker Lee H. (1982). *Corrections the science and the art*. New York: Macmillan
Publishing.
- Campbelle, A. (1972). Aspiration, satisfaction and fulfillment. In A. Campbell and
P.E.Converse (Eds.), *The human meaning of social change*. New York:
Russell Sage Foundation.
- Day, Phyllis, J., Shelly, Sandra, M. and Macy, Harry, J. (2000). *Social working: exercises
in generalist practice* (2nd ed.). Massachusetts: Allyn & Bacon.
- Dean, H. (1985). *Essential of psychological testing* (5thed.). New York: Harper collins.
- Dobrof, R. (1986). *Social support systems practice of geriatrics* second edition.
Philadeelphia: W.B. Saunders.
- Kondo, A.K. (1985). *Population and quality of life*. Bangkok: Unesco Regional Office for
Population Education in Asia and the Pacific.
- Liu, B-C. (1975). Quality of life: concept, measure and result. *The American
Journal of Economic and Sociology*, 34, 34.
- Roy, S. C. and Andrew, H. A. (1991). *The roy's adaptation model*. Retrieved August 2,
2011, from <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=3630.0>
- Sharma, R.C. (1975). *Population and socio-economic development*. New Deli:
Dhanpat Rai & Sons.

- Titmuss, R.M. (1974). **Social policy: an introduction**. New York: Pantheon.
- UNESCO. (1978). **Indicator of environmental quality of life**. Paris: n.p.
- UNESCO. (1980). Evaluating the quality of life in belgium. **Social Indicators Research**, 8, 312.
- UNESCO. (1981). **Quality of life**. Bangkok: n.p.
- UNESCO. (1993). **Quality of life Improvement**. Bangkok: n.p.
- Wallance. (1974). **Identifying quality of life indicators for use in family planning programs. in developing countries**. Pennsylvania: University of Pennsylvania.
- WHO. (1996). **WHOQOL-BREF introduction, administration, scoring and generic version of the assessment, field field trail version**. Geneva: n.p.
- Zhan, L. (1992). Quality of life: concept and measurement tissues. **Journal of Advanced Nursing**, 17, 795-800.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก หนังสือเอกสารต่างๆ

เอกสารรับรองโครงการวิจัยในมนุษย์
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ชื่อโครงการ	คุณภาพชีวิตผู้ต้องขังสูงอายุ : กรณีศึกษาเรือนจำกลางและทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก QUALITY OF LIFE FOR ELDERLY PRISONERS: A CASE STUDY OF CENTRAL PRISON AND WOMEN CORRECTIONAL INSTITUTIONAL PHITSANULOK.	
ชื่อหัวหน้าโครงการ	นางสาวสุวภัทร	พิรณฤทธิ์
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.ธัญช	กนกเทศ
เลขสำคัญโครงการ	HE 54-Ep2b-0057 (Version 1.0)	
เลขที่รับรองโครงการ	54 02 02 0078	
สังกัดหน่วยงาน/คณะ	สังคมศาสตร์	
การรับรอง	ขอรับรองโครงการวิจัยดังกล่าวข้างบนนี้ได้ผ่านการพิจารณาและรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ครั้งที่ 13/2554 เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2554	
วันสิ้นสุดการรับรอง	วันที่ 27 ธันวาคม 2555	
ประเภทการรับรอง	รับรองแบบเร่งรัด	

ลงนาม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นาวาลักษณ์ ชาติ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. 2438, 2443 - 4

ที่ ศธ 0527.02.01/4๕๙๖

วันที่ 21 กันยายน 2554

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี กรรพจนมาลัย

ด้วย นางสาวสุวภัทร พิรณฤทธิ์ รหัสประจำตัว 52061610 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชานโยบายสาธารณะ สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “คุณภาพชีวิตผู้ต้องขังสูงอายุ : กรณีศึกษาเรือนจำกลางและทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต โดยมี ดร.ณัช กนกเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นุกูล บำรุงไทย)
รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0527.02.01/4๙๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก 65000

21 กันยายน 2554

เรื่อง ขอบขอมอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน คุณเรื่องศักดิ์ สุวารี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวสุภัทรา พิธณฤทธิ์ รหัสประจำตัว 52061610 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชา
นโยบายสาธารณะ สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“คุณภาพชีวิตผู้ต้องขังสูงอายุ : กรณีศึกษาเรือนจำกลางและทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต โดยมี ดร.ธนัช กนกเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นุกูล บำรุงไทย)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

1. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร 0-5596-2443-4 ต่อ 115-119

โทรสาร 0-5596-2066

2. นางสาวสุภัทรา พิธณฤทธิ์

โทร 087-307-9843

ที่ ศธ 0527.02.01/4๒๙๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก 65000

21 กันยายน 2554

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน คุณบุษบา ศักกรางกูร

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวสุภัทรา พิธณฤทธิ รหัสนประจำตัว 52061610 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชานโยบายสาธารณะ สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “คุณภาพชีวิตผู้ต้องขังสูงอายุ : กรณีศึกษาเรือนจำกลางและทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต โดยมี ดร.ธนัช กนกเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นุกูล บำรุงไทย)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

1. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย
โทร 0-5596-2443-4 ต่อ 115-119
โทรสาร 0-5596-2066
2. นางสาวสุภัทรา พิธณฤทธิ
โทร 087-307-9843

ที่ ศธ 0527.02.01/4๒๙๑

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก65000

21 กันยายน 2554

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้บัญชาการเรือนจำกลางพิษณุโลก

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....1๓๐.....ฉบับ

ด้วย นางสาวสุภัทรา พิรณฤทธิ รหัสประจำตัว 52061610 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชานโยบายสาธารณะ สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “คุณภาพชีวิตผู้ต้องขังสูงอายุ : กรณีศึกษาเรือนจำกลางและทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต โดยมี ดร.ธนัช กนกเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นฤกุล บำรุงไทย)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

1. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร 0-5596-2443-4 ต่อ 115-119

โทรสาร 0-5596-2066

2. นางสาวสุภัทรา พิรณฤทธิ

โทร 087-307-9843

ที่ ศธ 0527.02.01/47๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก65000

21 กันยายน 2554

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการทันตสถานหญิงพิษณุโลก

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....ใบ

ด้วย นางสาวสุภัทรา พิรณฤทธิ รหัสประจำตัว 52061610 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชา
นโยบายสาธารณะ สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“คุณภาพชีวิตผู้ต้องขังสูงอายุ : กรณีศึกษาเรือนจำกลางและทันตสถานหญิงพิษณุโลก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต โดยมี ดร.ธนิช กนกเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงาน
ของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
ในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นุกูล บำรุงไทย)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

1. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย
โทร 0-5596-2443-4 ต่อ 115-119
โทรสาร 0-5596-2066
2. นางสาวสุภัทรา พิรณฤทธิ
โทร 087-307-9843

ที่ ศธ 0527.02.01/4๗๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมืองฯ จังหวัดพิษณุโลก 65000

21 กันยายน 2554

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try - Out)

เรียน ผู้บัญชาการเรือนจำกลางนครสวรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (แบบสอบถาม) จำนวน.....30.....ฉบับ

ด้วย นางสาวสุวิภัทร พิรณฤทธิ รหัสประจำตัว 52061610 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชานโยบายสาธารณะ สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “คุณภาพชีวิตผู้ต้องขังสูงอายุ : กรณีศึกษาเรือนจำกลางและทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต โดยมี ดร.ธนิช กนกเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีความประสงค์ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try Out) จากบุคลากรในหน่วยงานของท่าน จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญกุล บำรุงไทย)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

1. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย
โทร 0-5596-2443-4 ต่อ 115-119
โทรสาร 0-5596-2066
2. นางสาวสุวิภัทร พิรณฤทธิ
โทร 087-307-9843

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถาม

เรื่อง คุณภาพชีวิตผู้ต้องขังสูงอายุ: กรณีศึกษาเรือนจำกลางและทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก
คำชี้แจง

โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ เพราะคำตอบของท่านสำคัญยิ่ง
ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้เป็นแนวทางและข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของ
ผู้ต้องขังสูงอายุเพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้ต้องขังสูงอายุให้มากที่สุด รวมทั้งทำให้การวิจัย
นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินชีวิตของผู้ต้องขังสูงอายุ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังสูงอายุ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดเติมคำในช่องว่าง หรือกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ท่านเลือก

1. อายุ.....ปี

2. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

3. ระดับการศึกษา

1. ไม่ได้เรียน 2. อ่านเขียนไม่ได้

3. อ่านออกเขียนได้ 4. จบชั้นประถมศึกษา

5. จบชั้นมัธยมศึกษา 6. จบปริญญาตรี

7. จบสูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพก่อนต้องโทษ

1. เกษตรกรรม 2. รับจ้างทั่วไป
3. ค้าขาย 4. ประกอบธุรกิจส่วนตัว
5. รับราชการ 6. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
7. ไม่ได้ประกอบอาชีพ 8. อื่นๆ ระบุ).....

5. หากไม่ได้ประกอบอาชีพ ค่าใช้จ่ายในครอบครัวได้มาจาก.....

6. รายได้จากการทำงานประกอบอาชีพก่อนต้องโทษเฉลี่ยเดือนละประมาณ.....บาท

7. สถานภาพสมรส

1. โสด 2. สมรส 3. หย่าร้าง 4. หม้าย 5. แยกกันอยู่

8. สภาพร่างกาย 1. ปกติ 2. ผิดปกติ ระบุ).....

9. โรคประจำตัวคือ

1. เบาหวาน 2. ความดันโลหิตสูง
3. ไชมันในเส้นเลือด 4. หัวใจ 5. อื่นๆ (ระบุ).....

10. ภูมิลำเนา ก่อนต้องโทษ.....

11. ประเภทของความผิด

1. ความผิดต่อชีวิต/ ร่างกาย (ฆ่าผู้อื่น, ทำร้ายร่างกาย)
2. ความผิดต่อเพศ (ข่มขืน, กระทำชำเรา, อนาจาร)
3. ความผิดต่อทรัพย์ (ชิงทรัพย์, ปล้นทรัพย์)
4. ความผิดต่อ พ.ร.บ. ยาเสพติด (เสพยา, ค้ายาเสพติด)
5. คดีความผิดต่อ พ.ร.บ. อาวุธปืน
6. คดีความผิดต่อ พ.ร.บ. ป่าไม้, พ.ร.บ. ป่าสงวน
7. คดีความผิดต่อ พ.ร.บ. คนเข้าเมือง 8. อื่นๆ (ระบุ).....

12. จำนวนคู่คดี.....คน เกี่ยวข้องเป็น.....

13. กำหนดโทษ.....ปี.....เดือน.....วัน

14. จำนวนครั้งที่ต้องโทษจำคุก (รวมครั้งปัจจุบัน)

1. 1 ครั้ง 2. 2 ครั้ง 3. ครั้งที่.....

15. ปัจจุบันอยู่ชั้น

1. ชั้นเยี่ยม 2. ชั้นดีมาก
 3. ชั้นดี 4. ชั้นกลาง
 5. ชั้นเลว 6. ชั้นเลวมาก

16. การติดต่อกับครอบครัวและญาติพี่น้องของท่าน

ได้รับการเยี่ยม	☐ บ่อย	☐ นานๆ ครั้ง	☐ ขาดการติดต่อ
ได้รับจดหมาย	☐ บ่อย	☐ นานๆ ครั้ง	☐ ขาดการติดต่อ
ได้รับพัสดุ	☐ บ่อย	☐ นานๆ ครั้ง	☐ ขาดการติดต่อ
ได้โทรศัพท์	☐ บ่อย	☐ นานๆ ครั้ง	☐ ขาดการติดต่อ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินชีวิตของผู้ต้องขังสูงอายุ

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
ด้านปัจจัยขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต					
1. อาหาร					
1.1 ท่านเคยรู้สึกว่าคุณเองกินอาหาร ไม่อิ่มบ่อยครั้งมากน้อยเพียงใด					
1.2 ท่านเคยรู้สึกเบื่ออาหาร ไม่อยากกิน อาหารบ่อยครั้งมากน้อยเพียงใด					
1.3 ท่านคิดว่าอาหารที่ เรือนจำ/ ทัณฑสถาน จัดให้มีคุณค่าทางอาหารครบ 5 หมู่ มากน้อยเพียงใด					
1.4 ท่านคิดว่าท่านควรจะได้รับอาหาร เสริม เช่น นม ผลไม้ ฯลฯ ในแต่ละวันอย่าง สม่ำเสมอมากน้อยเพียงใด					
1.5 ท่านคิดว่าอาหารที่ เรือนจำ/ ทัณฑสถานจัดให้ เพียงพอกับจำนวน ผู้ต้องขังมากน้อยเพียงใด					
1.6 ท่านพอใจกับอาหารที่ทางเรือนจำ/ ทัณฑสถานจัดให้มากน้อยเพียงใด					
2. ที่อยู่อาศัย					
2.1 ท่านเคยต้องรอคิวนานๆ เวลา จะเข้าห้องน้ำใน แต่ละครั้งบ่อยมากน้อย เพียงใด					
2.2 ท่านเคยนอนหลับแล้วฝัน บ่อยครั้ง มากน้อยเพียงใด					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
2.3 ท่านเคยรู้สึกอึดอัด หายใจ ไม่สะดวก บ่อยครั้งมากน้อยเพียงใด					
2.4 ท่านเคยต้องนั่งหลับ เพราะสถานที่ นอนคับแคบบ่อยครั้งมากน้อยเพียงใด					
2.5 ท่านคิดว่าสภาพที่อยู่อาศัยของท่าน สะอาด มากน้อยเพียงใด					
2.6 ท่านคิดว่าสภาพที่อยู่อาศัยของท่าน มีแสงสว่างเพียงพอ มากน้อยเพียงใด					
2.7 ท่านพอใจกับสภาพที่อยู่อาศัยใน ขณะนี้มากน้อยเพียงใด					
3. ยารักษาโรค/การรักษาพยาบาล					
3.1 ท่านคิดว่าเรื้อนจำ/ทันตสถาน จ่ายยาให้ท่านตรงกับอาการของโรคที่ท่าน เป็นมากน้อยเพียงใด					
3.2 ท่านคิดว่ากรณีที่มีผู้ต้องขังเจ็บหนัก เรื้อนจำ/ทันตสถาน จะส่งต่อไปรักษาที่ โรงพยาบาลมากน้อยเพียงใด					
3.3 ท่านคิดว่าควรจะมีจำนวนแพทย์เพิ่ม เพื่อดูแลรักษานักโทษที่มีทั้งหมดมากน้อย เพียงใด					
3.4 ท่านพอใจกับการรักษาพยาบาลของ เรื้อนจำ/ทันตสถาน มากน้อยเพียงใด					
4. เครื่องนุ่งห่ม					
4.1 ท่านคิดว่าเสื้อผ้าที่เรื้อนจำ/ทันต- สถาน แจกให้สะอาดมากน้อยเพียงใด					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
4.2 ท่านคิดว่าเสื้อผ้าที่เรือนจำ/ ทัณฑสถาน แจกให้เหมาะสมมากน้อย เพียงใด					
4.3 ท่านคิดว่าผู้ต้องขังสูงอายุที่ไม่มีญาติ จะได้รับเครื่องนุ่งห่มต่างกับผู้ต้องขังสูงอายุ ที่มีญาติมากน้อยเพียงใด					
4.4 ท่านพอใจกับการจัดเครื่องนุ่งห่มของ เรือนจำ/ทัณฑสถาน มากน้อยเพียงใด					
ด้านการบริการและการสงเคราะห์					
1. ท่านคิดว่า เรือนจำ/ทัณฑสถาน ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ท่านอย่างทั่วถึง มากน้อยเพียงใด					
2. ท่านคิดว่ามีหน่วยงานภายนอกเข้ามา ช่วยเหลือ เช่น การฝึกอาชีพ ในเรือนจำ/ ทัณฑสถาน บ่อยครั้งมากน้อยเพียงใด					
3. ท่านคิดว่าเรือนจำ/ทัณฑสถาน ช่วยท่านในการติดต่อประสานกับครอบครัว ของท่านมากน้อยเพียงใด					
4. ท่านได้รับความช่วยเหลืออย่าง เหมาะสมกับการเป็นผู้สูงอายุมากน้อย เพียงใด เช่น การจัดไม้เท้า, แว่นตา, ทำฟันปลอม					
5. ท่านคิดว่าท่านพอใจกับการให้บริการ ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน มากน้อยเพียงใด					

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังสูงอายุ

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1. ด้านร่างกาย					
1.1 ท่านมีอาการป่วยตามร่างกาย เช่น ปวดตามข้อ ตามตัว กล้ามเนื้อ กระดูก มากน้อยเพียงใด					
1.2 ท่านมีอาการเกี่ยวกับสายตา เช่น มองไม่ค่อยเห็นพรั่มัว บ่อยครั้งมากน้อยเพียงใด					
1.3 ท่านมีอาการหูฟังไม่ค่อยได้ยิน บ่อยครั้งมากน้อยเพียงใด					
1.4 ท่านรู้สึกมีอาการหลงๆ ลืมๆ บ่อยครั้งมากน้อยเพียงใด					
1.5 ท่านต้องการได้รับการรักษาพยาบาล มากน้อยเพียงใด					
1.6 ท่านได้รับการตรวจสุขภาพ อย่างสม่ำเสมอมากน้อยเพียงใด					
1.7 ท่านพอใจกับสุขภาพร่างกายของท่านในขณะนี้มากน้อยเพียงใด					
2. ด้านจิตใจและอารมณ์					
2.1 ท่านรู้สึกว่าในแต่ละวันตัวเองมีเวลาว่างมากน้อยเพียงใด					
2.2 ท่านรู้สึกท้อแท้สิ้นหวังในชีวิตมากน้อยเพียงใด					
2.3 ท่านรู้สึกเครียด และอยากพบแพทย์เพื่อขอคำแนะนำปรึกษา บ่อยครั้งมากน้อยเพียงใด					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
2.4 ท่านคิดว่ากิจกรรมทางศาสนา เช่น การอบรมจิตภาวนา การฟังเทศน์ ฟังธรรม มีส่วนช่วยในการพัฒนาจิตใจท่านมากน้อยเพียงใด					
2.5 ท่านคิดว่ากิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา มีส่วนช่วยในการพัฒนาจิตใจท่านมากน้อยเพียงใด					
2.6 ท่านคิดว่ากิจกรรมเกี่ยวกับดนตรี ร้อง รำ เพื่อความบันเทิง มีส่วนช่วยในการพัฒนาจิตใจท่าน มากน้อยเพียงใด					
2.7 ท่านเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เรือนจำ/ทัณฑสถานจัดให้บ่อยครั้งมากน้อยเพียงใด					
2.8 ท่านคิดว่าท่านจะมีโอกาสได้รับการอภิเษก มากน้อยเพียงใด					
2.9 ท่านรู้สึกพอใจในชีวิตขณะนี้มากน้อยเพียงใด					
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม					
3.1 ท่านคิดว่าเพื่อนผู้ต้องขังของท่านให้ความช่วยเหลือท่านมากน้อยเพียงใด					
3.2 ท่านสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถานได้มากน้อยเพียงใด					
3.3 ท่านได้รับรู้ข่าวสารจากภายนอก เรือนจำมากน้อยเพียงใด (โทรทัศน์, วิทยุ, หนังสือพิมพ์, เพื่อนผู้ต้องขังด้วยกัน, ญาติเยี่ยม)					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
3.4 ท่านพอใจต่อการผูกมิตรกับเพื่อน ผู้ต้องขังมากน้อยเพียงใด					
4. ด้านสิ่งแวดล้อม					
4.1 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อม เช่น ระบบ การบำบัดน้ำเสีย ของเรือนจำ/ทัณฑสถานมี ความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด					
4.2 ท่านคิดว่าสภาพการใช้ชีวิตในแต่ละ วันมีความปลอดภัยมากน้อยเพียงใด (จาก การถูกทำร้ายจากผู้ต้องขังอื่น)					
4.3 ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมบริเวณที่ อยู่อาศัย ส่งผลดีต่อสุขภาพของท่านมาก น้อยเพียงใด					
4.4 ท่านพอใจกับสภาพแวดล้อมภายใน เรือนจำ/ทัณฑสถาน มากน้อยเพียงใด					

ภาคผนวก ค ประวัติหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประวัติกรมราชทัณฑ์

การราชทัณฑ์ของไทยได้มีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับสังคมการเมืองและสภาพเศรษฐกิจตลอดยุคสมัยที่ผ่านมา ในยุคก่อนรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กิจการเรือนจำได้สังกัดอยู่ตามส่วนราชการต่างๆ สอดคล้องกับการปกครองแบบจตุสดมภ์ คือ แบ่งเป็นเรือนจำในกรุงเทพฯ และเรือนจำในหัวเมืองชั้นนอก เรือนจำในกรุงเทพฯ มี 2 ประเภท คือ “คุก” เป็นที่คุมขังผู้ต้องขังที่มีโทษ ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป อยู่ในสังกัดกระทรวงนครบาล ส่วน “ตะราง” ใช้เป็นที่คุมขัง ผู้ต้องขังที่มีโทษต่ำกว่า 6 เดือน หรือนักโทษที่มีใจร้ายผู้ร้าย สังกัดกระทรวง ทบวง กรม ที่บังคับกิจการนั้นๆ ส่วนการเรือนจำในหัวเมืองชั้นนอก มีที่คุมขังผู้ต้องโทษ เรียกว่า “ตะราง” การคุมขังอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการเมือง หรืออาจส่งต่อให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม รับตัวไปคุมขัง แล้วแต่กรณีโทษ

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการปรับปรุงระเบียบราชการใหม่ โดยโปรดให้สร้างคุกใหม่ขึ้นเรียกว่า “กองมหันตโทษ” และให้สร้างตะรางใหม่ เรียกว่า “กองลหุโทษ” ซึ่งในสมัยนั้นรวมเรียกว่า “กรมนักโทษ” สังกัดกระทรวงนครบาลและในปี พ.ศ.2444 (ร.ศ.120) ได้มีพระกรุณาโปรดเกล้า ให้ตรา “พระราชบัญญัติลักษณะเรือนจำ” ขึ้นเพื่อให้เกิดการจัดการเรือนจำเป็นไปอย่างเรียบร้อยยิ่งขึ้น จนถึงวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ.2458 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ตรา “พระราชบัญญัติจัดตั้งกรมราชทัณฑ์” โดยมีพระยาชัยวิชิตวิศิษฏ์ธรรมธาดา (ข้า ณ ป้อมเพชร์) เป็นอธิบดีกรมราชทัณฑ์คนแรก

ในปี พ.ศ.2469 ได้เกิดภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจงบประมาณรายได้รายจ่ายไม่ได้คุณภาพกัน พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงยุบกรมราชทัณฑ์และให้ไปสังกัดกระทรวงยุติธรรม และต่อมาได้โอนกรมราชทัณฑ์ไปเป็นแผนกหนึ่ง (แผนกราชทัณฑ์) สังกัดกระทรวงมหาดไทย ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 การราชทัณฑ์ได้ยกฐานะเป็นกรมราชทัณฑ์ และมีการตราพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 มีหน้าที่เกี่ยวข้องด้วยการเรือนจำการกักกันผู้มีส่วนผิดเป็นโจรผู้ร้าย การฝึกและอบรมเด็ก ดัดสันดาน และในส่วนภูมิภาคได้มีการกำหนดเป็นเรือนจำจังหวัด และเรือนจำอำเภอ ในปี พ.ศ.2545 ได้มีการปฏิรูประบบราชการจึงได้โอนย้ายกรมราชทัณฑ์กลับมาสังกัดกระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์, 2554)

อดีต ปัจจุบัน และอนาคตของงานราชทัณฑ์

งานราชทัณฑ์เป็นงานในการจัดการหรือปฏิบัติต่อคนที่ทำผิด เมื่อมีการกระทำผิดขึ้นในสังคม สังคมจะต้องจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อคนที่ละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคม แต่การที่สังคมจะจัดการหรือปฏิบัติอย่างไรต่อคนที่ทำผิดกฎเกณฑ์ของสังคมนั้น ขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับสาเหตุของการกระทำผิด และวิธีการที่ใช้ในการจัดการกับผู้กระทำผิดที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย ในสมัยโบราณสังคมมีความเชื่อว่าคนที่ทำผิดเพราะกมลสันดาน เพราะความชั่วร้ายที่มีอยู่ในตัวผู้กระทำผิดการปฏิบัติต่อคนที่ทำผิดจึงต้อง ปฏิบัติด้วยวิธีการที่รุนแรงด้วยการลงโทษต่อเนื้อตัวและการทรมาน เพื่อให้สาสมกับความผิดที่กระทำไป และเพื่อให้ผู้กระทำผิดหลาบจำไม่กล้ากระทำผิดขึ้นอีก รวมทั้งทำให้คนทั่วไปเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำผิด แนวความคิดดังกล่าวยังคงมีอิทธิพลอยู่จนถึงปัจจุบันที่ต้องการให้มีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดด้วยมาตรการที่เข้มงวดและรุนแรง เพื่อเป็นมาตรการในการข่มขู่ ยับยั้งให้คนเกรงกลัวการกระทำผิด อย่างไรก็ตาม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ได้ทำให้สังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ความคิดในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดเปลี่ยนแปลงไปด้วย สังคมเริ่มที่จะเรียนรู้ว่าการลงโทษที่รุนแรงโหดร้ายจะยิ่งทำให้ผู้กระทำผิดที่มีชีวิตหลุดรอดไปได้ เกิดความเคียดแค้นชิงชังและกลับเป็นอันตรายต่อสังคมมากยิ่งขึ้น กระทำ ความผิดหนักขึ้นด้วยวิธีการที่แยบยลมากขึ้น การลงโทษด้วยวิธีการดังกล่าวจึงไม่เป็นผลดีต่อสังคม ในทางตรงกันข้ามสังคมเริ่มคิดว่าคนทำผิดเพราะมีความผิดปรกติในตัวผู้กระทำผิดซึ่งเกิดจากสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดความจำเป็นหรือกดดันนำไปสู่การกระทำผิด การปฏิบัติต่อคนที่ทำผิดจึงควรมุ่งแก้ไขความบกพร่องหรือผิดปรกติดังกล่าว เพื่อป้องกันสังคมจากการกระทำผิดซ้ำ โดยการให้การอบรมแก้ไขคนที่ทำผิดให้กลับไปใช้ชีวิตในสังคมสามารถปรับตัวให้เข้ากฎเกณฑ์และเงื่อนไขของสังคมได้

อดีต ในอดีตสังคมมีความเชื่อว่าอาชญากรรมเป็นผลมาจากความชั่วร้ายในกมลสันดานของผู้กระทำผิด ดังนั้นการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดจึงต้องทำให้ผู้กระทำผิดได้รับการปฏิบัติที่สาสมกับความผิดที่จะได้กระทำไปเพื่อให้เกิดความยุติธรรมโดยถือว่าเมื่อได้ทำให้ผู้อื่นเจ็บปวดอย่างไรก็สมควรจะได้รับการตอบแทนเช่นนั้นจัดเป็นการลงโทษแบบ "ตาต่อตา ฟันต่อฟัน" วิธีการลงโทษหรือการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในอดีตจึงเป็นการลงโทษต่อเนื้อตัวและการทรมานเพื่อให้เกิดความเจ็บปวด หลาบจำ และตอบสนองต่อความต้องการในการที่จะแก้แค้นทดแทน วิธีการลงโทษและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในยุคต่อๆ มา ได้พัฒนาขึ้นในทางที่มีมนุษยธรรมมากขึ้นจนถึงเมื่อประมาณ 200 ปีที่ผ่านมา เมื่อประชากรมากขึ้นมีผู้กระทำผิดมากขึ้นสังคมจึงได้เริ่มที่จะหันมา ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยใช้เรือนจำแทนการลงโทษ

โดยการเขียนตีและการทรมานมากขึ้น ในส่วนที่เกี่ยวกับการประหารชีวิตได้หันมาใช้วิธีการประหารด้วยปืน การใช้แก๊สไฟฟ้า การใช้ก๊าซ และฉีดยา ในส่วนของเรือนจำได้เริ่มมีการปฏิรูประบบแยกประเภทเรือนจำ ที่ใช้สำหรับคุมขังและลงโทษผู้กระทำความผิดที่มาร่วมกันอยู่เป็นจำนวนมากๆ มิให้ออกไปก่อความเดือดร้อนต่อสังคมภายนอก อันเป็นการป้องกันสังคม โดยการกันคนที่เป็นอันตรายออกจากสังคมในขณะเดียวกัน ก็เชื่อกันว่าการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยใช้เรือนจำจะมีมนุษยธรรมมากกว่าลงโทษโดยการเขียนตีหรือการทรมาน การใช้เรือนจำเป็นสถานที่ควบคุมและลงโทษผู้กระทำความผิดจึงได้พัฒนาสืบต่อมา โดยได้มีการพัฒนารูปแบบและกิจกรรมในเรือนจำขึ้นตามลำดับ

ปัจจุบันการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในปัจจุบันหันมาเน้นในเรื่องการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยใช้เรือนจำเป็นหลัก แต่เรือนจำในระยะแรกมุ่งปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดอย่างเข้มงวด และเน้นการลงโทษเพื่อให้คนกลัว ต่อมาเรือนจำได้ถูกปฏิรูปให้มีมนุษยธรรมมากขึ้น โดยมีกลุ่มสิทธิมนุษยชนต่างๆ ซึ่งได้มีส่วนอย่างมากในการที่ทำให้มีการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดแบบมีมนุษยธรรมมากขึ้น มีการปรับปรุงสภาพเรือนจำให้ดีขึ้น จนแนวคิดในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดได้เริ่มเปลี่ยนมาสู่การอบรมแก้ไขให้กลับเข้าสู่สังคม การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในเรือนจำจึงเริ่มเปลี่ยนไปสู่กิจกรรมในการอบรมแก้ไขมากขึ้น มีการฝึกวิชาชีพ การให้การศึกษา การอบรม การจัดสวัสดิการ การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ตลอดจนการเตรียมการปลดปล่อย การให้การเคารพสิทธิของผู้ต้องขัง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับการแก้ไขให้ปรับตัวเข้ากับกฎเกณฑ์และเงื่อนไขของสังคม ได้แนวคิดและวิธีปฏิบัติดังกล่าวได้แพร่หลายอยู่จนถึงปัจจุบัน

สำหรับในประเทศไทย งานราชทัณฑ์ในปัจจุบันได้พัฒนาจากอดีตมาสู่จุดของการพัฒนา งานราชทัณฑ์ในเชิงก้าวหน้า สอดคล้องกับนานาอารยประเทศในการอบรมแก้ไขผู้กระทำความผิด โดยได้มีการปรับปรุงในด้านการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและในด้านการบริหารในหลายด้าน อาทิ

1. การปฏิรูประบบการศึกษาของผู้ต้องขังในเรือนจำอย่างจริงจัง โดยถือว่าการพัฒนาการจัดการศึกษาของผู้ต้องขังเป็นภารกิจหลักของเรือนจำ โดยได้จัดการศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพในทุกเรือนจำอย่างจริงจัง โดยลดการให้ความสำคัญต่อการทำงานเพื่อหารายได้ของเรือนจำลงและให้จัดการฝึกอาชีพอิสระแก่ผู้ต้องขัง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพหลังพ้นโทษ

2. การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้มีมนุษยธรรมมากขึ้น โดยการริเริ่มให้มีการใช้ตรวนแบบใหม่ ซึ่งมีขนาดเล็กกว่าเดิม แต่มีประสิทธิภาพเหนือกว่าของเดิมเป็นไปตามมาตรฐานที่นานาอารยประเทศใช้อยู่ นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการให้เรือนจำต่างๆ ลดการจำกัดรวนผู้ต้องขังลงให้เหลือเท่าที่จำเป็นต่อการป้องกันผู้ต้องขังที่มีลักษณะร้ายแรงบางส่วนซึ่งจะหลบหนีเท่านั้น ผลจากการปฏิบัติดังกล่าว ได้รับการยอมรับจากสาธารณชนทั่วไปและสถานทูตของประเทศต่างๆ เป็นอย่างมาก

3. การพัฒนางานด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดหลังปล่อย เพื่อให้มีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้ครบวงจรจะได้ไม่กลับมากระทำผิดอีก โดยกระตุ้นให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการสงเคราะห์ และดูแลผู้พ้นโทษ

4. การพัฒนาระบบการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ให้มีการนำการจำแนกลักษณะมาใช้ อย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมเพื่อแยกปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดแต่ละคนโดยการสั่งการให้มีการแยกประเภทเรือนจำในประเทศต่างๆ เช่น ผู้ต้องขังวัยหนุ่ม ผู้ต้องขังคดียาเสพติด ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาและผู้ต้องขังใกล้พ้นโทษ นอกจากนี้ยังสั่งการให้มีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังภายในเรือนจำและทัณฑสถานแต่ละแห่งเพื่อมิให้มีการถ่ายถอดนิสัยและเพื่อให้การอบรมแก้ไขกับผู้ต้องขังแต่ละประเภทให้แตกต่างกัน โดยเน้นที่ผู้ต้องขังวัยหนุ่มซึ่งจะเน้นที่การให้การศึกษา และผู้ต้องขังคดียาเสพติดที่เน้นการบำบัดรักษาทางใจ ทางกาย และทางสังคม

5. การส่งเสริมและกำหนดนโยบายให้เรือนจำพัฒนาสวัสดิการของผู้ต้องขัง ได้จัดสวัสดิการในด้านต่างๆ เช่น การกีฬา การอนามัย การบำบัดรักษาผู้ต้องขังป่วย ความสะอาดและสภาพแวดล้อมในเรือนจำ การดูโทรทัศน์ การสูบบุหรี่ การจ่ายเงินปันผลจากการทำงานและการเพิ่มค่าอาหารของผู้ต้องขังให้สูงขึ้นและการดูแลคุณภาพของอาหารทำให้ผู้ต้องขังได้รับสวัสดิการที่ดีขึ้น

6. การนำวิทยาการในการบริหารงานแบบใหม่มาใช้ในการพัฒนางานราชทัณฑ์ให้สอดคล้องต่อการพัฒนาการบริหารของกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้โดยการฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารงานราชทัณฑ์ระดับสูง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

7. ปรับระบบการบำบัดน้ำเสีย และสภาพแวดล้อมในเรือนจำใหม่ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยการสั่งการเรือนจำและทัณฑสถานต่างๆ จัดทำโครงการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยออกภายนอกเรือนจำ

8. การปรับโครงสร้างของกรมราชทัณฑ์ใหม่ ให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9. การพัฒนาระบบสวัสดิการข้าราชการราชทัณฑ์ โดยได้จัดโครงการสวัสดิการใหม่ๆ ให้ข้าราชการเป็นจำนวนมาก ได้แก่ โครงการบ้านพักเจ้าพนักงาน โครงการรถจักรยานยนต์ผ่อนส่ง โครงการประกันชีวิตหมู่ โครงการทุนการศึกษาบุตรพระทำมระง โครงการการศึกษาดูงานต่างประเทศ และสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นต้น

10. การดำเนินการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในเรือนจำอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยได้จัดตั้งหน่วยตรวจค้นและจุดเฝ้าพิเศษ เพื่อตรวจค้นยาเสพติดและขอความร่วมมือจากกรมตำรวจในการใช้สุนัขตำรวจเข้า ตรวจค้นยาเสพติด ตรวจค้นจับกุมดำเนินคดีเจ้าหน้าที่ญาติและผู้ต้องขังที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบนำยาเสพติดเข้าเรือนจำอย่างจริง

11. การบำบัดรักษาผู้ต้องขังคดียาเสพติด ได้มีการนำวิธีการชุมชนบำบัดมาใช้ในการบำบัดรักษาผู้ต้องขังคดียาเสพติด เพื่อให้สามารถเลิกยาเสพติด โดยการรักษาทางจิตใจและอารมณ์ด้วยวิธีการชุมชนบำบัด ซึ่งจะทำให้ผู้ติดยาเสพติดมีการรักษาวินัยและมีจิตใจที่เข้มแข็งทนต่อสิ่งยั่ว

12. การทำงานสาธารณะนอกเรือนจำ ได้มีการส่งผู้ต้องขังออกไปทำงานภายนอกเพื่อรับใช้สังคม เช่น การออกไปปลูกสวนป่าในเรือนจำชั่วคราวและออกไปทำงานสาธารณะ ชุดลอกคูคลองต่างๆ ตลอดจนการล้างท่อ ทำความสะอาดเครื่องระบายน้ำ นับเป็นการช่วยเหลือสังคม

13. การส่งเสริมการพักการลงโทษ ลดวันต้องโทษ และอาสาสมัครคุมประพฤติ ได้มีการจัดให้ผู้ต้องขังที่มีความประพฤติดีได้มีโอกาสทดลองกลับเข้าสู่สังคม โดยมีอาสาสมัครคุมประพฤติเป็นผู้ดูแลให้ความช่วยเหลือ

การดำเนินงานดังกล่าวนับเป็นความพยายามของกรมราชทัณฑ์อย่างจริงจัง ในการที่จะป้องกันสังคมโดยการควบคุมผู้ต้องขังไว้ให้อยู่และให้การอบรมแก้ไข ให้สามารถกลับเข้าสู่สังคมได้โดยไม่กระทำผิดซ้ำอีก

อนาคต งานราชทัณฑ์ในอนาคตจะพัฒนาไปในทางใดนั้นสามารถพิจารณาได้จากแนวโน้มที่เกิดขึ้นจากอดีตถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังสามารถที่จะพิจารณาได้จากแผนทิศทางหรือแผนการปฏิบัติงานของกรมราชทัณฑ์ในระยะยาวซึ่งเป็นแผนที่กำหนดภารกิจของกรมราชทัณฑ์ในระยะ 10 ปีข้างหน้า อันเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในอนาคต

หากจะพิจารณาถึงงานราชทัณฑ์หรือการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในระยะ 10 ปีข้างหน้าที่ชัดเจนแล้วจำเป็นจะต้องพิจารณาจากแผนทิศทางของกรมราชทัณฑ์ในทศวรรษหน้าซึ่งจะเป็นแผนที่กำหนดสิ่งที่กรมราชทัณฑ์จะต้องปฏิบัติใน 10 ปีข้างหน้าอย่างชัดเจน โดยแผนทิศทางได้กำหนดภารกิจหลักของกรมราชทัณฑ์ที่จะต้องดำเนินการ 3 ประการ คือ

1. การควบคุมผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้เป็นบุคคลที่สามารถเข้ากับสังคมทั่วไปได้เมื่อพ้นโทษแล้ว

3. การเสริมสร้างสมรรถนะในการบริหารงานราชทัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากแผนดังกล่าวทำให้เห็นว่า แนวโน้มของงานราชทัณฑ์ในอีก 10 ปีข้างหน้าก็คือ การเดินทางตามแนวทางที่แผนกำหนด ซึ่งจากแผนดังกล่าวทำให้เห็นทิศทางของการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในระยะ 10 ปีข้างหน้า ได้ในประเด็นต่างๆ ที่เป็นแนวโน้มอย่างเด่นชัด ดังนี้

1. การเน้นการอบรมแก้ไขผู้กระทำความผิดให้กลับเข้าสู่สังคมมากขึ้น

แนวทางนี้เป็นแนวทางที่ปรากฏชัดในแผนทิศทางที่กำหนดในวัตถุประสงค์รวมของแผน คือ การพัฒนาพฤตินิสัย และปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้องแก่ผู้ต้องขังและการส่งเสริมการให้ความรู้พื้นฐาน และฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังมากกว่าจะมุ่งใช้แรงงานของผู้ต้องขังแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ในวัตถุประสงค์เฉพาะภารกิจได้กำหนดให้มีการเน้นในเรื่องการพัฒนาอบรมแก้ไขผู้ต้องขังอย่างจริงจังในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านจิตใจ ทัศนคติ การศึกษา อาชีพและคุณภาพชีวิต และในกลยุทธ์ที่จะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้วางแนวทางการดำเนินงานไว้ชัดเจนในการที่จะเน้นเรื่องการพัฒนาอบรมแก้ไขผู้ต้องขัง ซึ่งเรื่องเหล่านี้ไม่เคยปรากฏชัดเจนหรือเป็นนโยบายเน้นหนักในการดำเนินงานมาก่อนจึงทำให้เห็นได้ว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า งานด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดจะหันมาเน้นในเรื่องการแก้ไขอบรมมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา

2. การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนมากขึ้น

การเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการของรัฐนั้นเป็นกระแสสากลที่ภาครัฐเริ่มลดบทบาทมากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้สูงขึ้น ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดก็เช่นกัน ตามแผนทิศทางของกรมราชทัณฑ์ได้กำหนดให้สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการให้การศึกษาวิชาสามัญและวิชาชีพ โดยได้ปรับให้สอดคล้องกับตลาด แรงงาน เช่น ในเรื่องของการจัดตั้งโรงงานฝึกวิชาชีพในเรือนจำและได้ระบุให้เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกรมราชทัณฑ์ ทั้งในเรื่องการฝึกวิชาชีพและการพัฒนาพฤตินิสัย และในวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ได้กำหนดให้มีการประชาสัมพันธ์โครงการและงานของกรมราชทัณฑ์ต่อภาคเอกชน เพื่อให้ภาคเอกชนและสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังกว้างขวางยิ่งขึ้น

3. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในงานการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด

ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีด้านต่างๆ ทำให้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการพัฒนางานในหลายๆ ด้าน งานการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดก็เช่นกัน กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดไว้ในแผนทิศทางในการที่จะให้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการบริหารงานราชทัณฑ์ผ่านดาวเทียม และระบบเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับเรือนจำ ทำให้เห็นได้ว่าแนวโน้มในอนาคตเรือนจำต่างๆ จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้มากขึ้น โดยเสนอเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน ในขณะที่เดียวกันก็ช่วยลดกำลังคนที่ใช้ในการทำงานให้น้อยลง ซึ่งเทคโนโลยีเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นในการเข้ามาทดแทนอัตรากำลังคนภาครัฐที่จะถูกจำกัดไม่ให้ขยายตัวเพิ่มขึ้น แนวโน้มดังกล่าวนี้จึงเป็นเรื่องที่ชัดเจนและจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ปัญหาอยู่ที่ว่าจะสามารถนำมาใช้ได้มากน้อยแค่ไหนเพียงไร ซึ่งขึ้นอยู่กับงบประมาณ และการประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพกว่านั่นเอง

4. การเน้นการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในชุมชนเพิ่มมากขึ้น

แนวโน้มของงานราชทัณฑ์ในระดับสากลได้หันไปสู่การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในชุมชนมากขึ้น ทั้งในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดก่อนส่งเข้าสู่เรือนจำ และภายหลังจากที่เข้ามาอยู่ในเรือนจำแล้ว ในประเทศไทยก็เช่นกันหลายฝ่ายได้มีการผลักดันให้มีมาตรการปฏิบัติในชุมชนเพิ่มมากขึ้น การขยายตัวอย่างต่อเนื่องของกรมคุมประพฤติในการขยายสำนักงานคุมประพฤติให้ครอบคลุมพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศไทยและการนำมาตราการอื่นๆ มาใช้แทนโทษจำคุก ในส่วนที่เกี่ยวกับปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดหลังจากที่ได้รับโทษจำคุกมาระยะหนึ่งแล้ว แผนทิศทางของกรมราชทัณฑ์ได้ระบุชัดให้มีการส่งเสริมและปรับขยายการนำกระบวนการด้านทัณฑ์วิทยาว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในชุมชนมาใช้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น รวมทั้งส่งเสริมงานด้านคุมประพฤติและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในชุมชน ซึ่งรวมถึงการขยายงานด้านการพักการลงโทษ ลดวันต้องโทษ และมาตรการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในชุมชนอื่นๆ อีกด้วย เช่น การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ และการปล่อยผู้ต้องขังไปทำงานภายนอก เป็นต้น

5. การพัฒนาบุคลากร

เมื่อการเพิ่มขึ้นของอัตรากำลังภาครัฐถูกจำกัด การหันไปพัฒนาบุคลากรจึงจำเป็น เพราะคุณภาพของคนจะเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จในภาวะที่กำลังคนขาดแคลน แนวโน้มที่ผ่านมาของกรมราชทัณฑ์ก็ได้มีการตื่นตัว และพัฒนาบุคลากรอย่างจริงจัง โดยมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและทั่วถึง ซึ่งแนวโน้มดังกล่าวนี้ได้รับการยืนยันในแผนทิศทางของกรมราชทัณฑ์ที่จะให้มีการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับงานที่เป็นภารกิจหลัก

โดยได้กำหนดกลยุทธ์ไว้หลายประการ รวมถึงการจัดตั้งและก่อสร้างสถาบันพัฒนาข้าราชการ ราชทัณฑ์แห่งใหม่ และการจัดการฝึกอบรมให้มีการขยายตัวและทันสมัยเพิ่มมากขึ้น รวมตลอดถึง การส่งเสริมให้ข้าราชการได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี และการส่งเสริมจริยธรรมและคุณธรรม ของข้าราชการอย่างจริงจัง ซึ่งจะมีผลทำให้มีบุคลากรที่มีคุณภาพอันจะส่งผลถึงการปฏิบัติต่อ ผู้กระทำความผิดต่อไป

อำนาจหน้าที่และภารกิจของกรมราชทัณฑ์

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ.2545 กรมราชทัณฑ์มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (กรมราชทัณฑ์, 2551, หน้า 1)

1. ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้เป็นไปตาม คำพิพากษา หรือคำสั่ง ตามกฎหมาย โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกรมราชทัณฑ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายของกระทรวง หลักอาชญาวิทยา และหลักทัณฑวิทยา ตลอดจนข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ สำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ
3. ดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการ และสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขัง
4. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมฯ หรือตามที่ กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมราชทัณฑ์ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมดูแลและการแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขัง โดยมุ่งพัฒนาและแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดี มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ไม่หวน กลับมากระทำผิดซ้ำ ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพที่สุจริตและสามารถ ดำรงชีวิตในสังคมภายนอกได้อย่างปกติสุข โดยสังคมให้การยอมรับ

แผนปฏิบัติราชการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ.2551-2554

กรมราชทัณฑ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ.2551- 2554 ฉบับนี้ขึ้น บนพื้นฐานหลักการที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2551- 2554 แผนปฏิบัติราชการกระทรวงยุติธรรม พ.ศ.2551 - 2554 รวมทั้งแผนยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม พ.ศ.2551 - 2555 เป็นหลักการดำเนินงานซึ่งมีสาระสำคัญ ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์หลักดังนี้ (กรมราชทัณฑ์, 2552, หน้า 1-3)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างประสิทธิภาพการควบคุมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง
กลยุทธ์หลัก

1. สภาพเรือนจำได้รับการพัฒนาปรับปรุง
2. ควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนี
3. เรือนจำ/ทัณฑสถาน ปลอดภัยเสถียร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาพฤตินิสัยเพื่อคืนคนดีสู่สังคม ลดภาวะภาครัฐ
กลยุทธ์หลัก

1. ผู้ต้องขังได้รับการแก้ไขพฤตินิสัย
2. ผู้ต้องขังได้รับการศึกษา
3. ผู้ต้องขังได้รับการดูแลสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
4. ผู้ต้องขังมีความพร้อมในการดำรงชีพในสังคมหลังพ้นโทษ
5. ผู้ต้องขังติดยาเสพติดได้รับการบำบัดฟื้นฟู

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาประสิทธิภาพระบบงานราชทัณฑ์
กลยุทธ์หลัก

1. การพัฒนาระบบสื่อสารและสารสนเทศภายในกรมฯ
2. นวัตกรรมภายในกรมฯ เพิ่มขึ้น
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์ได้รับการแก้ไขและเผยแพร่
4. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการกรมราชทัณฑ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ความเป็นมืออาชีพในงานราชทัณฑ์
กลยุทธ์หลัก

1. เจ้าหน้าที่ได้รับสวัสดิการที่ดีขึ้น
2. พัฒนาโครงสร้างและกรอบอัตรากำลังให้เหมาะสมสอดคล้องกับพันธกิจ
3. พัฒนาสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ให้เป็นมืออาชีพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในงานราชทัณฑ์
กลยุทธ์หลัก

1. กรมราชทัณฑ์ใสสะอาด
2. ภาพลักษณ์ของกรมฯ ดีขึ้น
3. การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

แผนปฏิบัติราชการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ.2551-2554 ฉบับนี้ จะเป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติงานของข้าราชการและหน่วยงานในสังกัด ให้สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารและพัฒนางานราชทัณฑ์ ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้การควบคุม แก้ไขและพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นพันธกิจหลักของกรมราชทัณฑ์เป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผล สามารถคืนคนดีมีคุณค่าสู่สังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

สรุป

งานราชทัณฑ์จากอดีตถึงปัจจุบันเป็นการเปลี่ยนแปลงจากการปฏิบัติที่ทารุณโหดร้าย มุ่งแก้แค้นทดแทนและลงโทษให้คนเกิดความเกรงกลัว ได้พัฒนามาสู่ปัจจุบัน ซึ่งเน้นในเรื่องการแก้ไขอบรม โดยได้เร่งพัฒนางานในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านการศึกษา การฝึกวิชาชีพและการจัดสวัสดิการผู้ต้องขัง การเตรียมการสงเคราะห์หลังปล่อยการคุมประพฤติเพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้ แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงงานราชทัณฑ์ในอนาคต ซึ่งตามแผนทิศทางของกรมราชทัณฑ์ จะหันไปปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชนมากขึ้น มีการนำเทคโนโลยีมาใช้มากขึ้น และให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจะทำให้เกิดผลที่ดีต่อคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขัง และยังสามารถทำให้ผู้ต้องขังสามารถกลับออกไปสู่สังคมภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประวัติเรือนจำกลางจังหวัดพิษณุโลก

เดิมเรือนจำกลางพิษณุโลก มีชื่อเรียกว่า "เรือนจำเขตพิษณุโลก" ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ.2490 ตั้งอยู่ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ติดกับแม่น้ำน่าน ใกล้วัดพระศรีรัตนมหาธาตุมหาวิหาร ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของโรงเรียนสตรีเฉลิมขวัญ ซึ่งอยู่ในเขตชุมชน สภาพเรือนจำคับแคบ และทรุดโทรม ไม่เหมาะสมกับจำนวนผู้ต้องขังที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น กรมราชทัณฑ์จึงให้ย้ายเรือนจำเขตพิษณุโลก ไปตั้งอยู่ที่ตำบลวังทอง อำเภอวังทองจังหวัดพิษณุโลก ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2508 และต่อมาเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ.2512 ได้เปลี่ยนชื่อจากเรือนจำเขตพิษณุโลกเป็นเรือนจำกลางพิษณุโลกวันที่ 29 มิถุนายน 2547 และได้ย้ายมาตั้งอยู่ เลขที่ 999 หมู่ที่ 8 ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จนถึงปัจจุบัน เรือนจำกลางพิษณุโลกเป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลาง และเป็นเรือนจำกลางประจำเขต 6 มีเรือนจำและทัณฑสถาน ภายในเขตจำนวน 14 แห่ง เป็นเรือนจำความมั่นคงสูง มีอำนาจในการควบคุมผู้ต้องขังที่มีโทษตั้งแต่ 15 ปีถึงตลอดชีวิตและผู้ต้องขังรายสำคัญ

วิสัยทัศน์

"เรือนจำกลางพิษณุโลก มุ่งมั่น ควบคุม แก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังเพื่อคืนคนดีสู่สังคมและเสริมสร้างสมรรถนะ ในการบริหารองค์กรด้วยระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี"

พันธกิจ

1. ควบคุมผู้ต้องขังอย่างมีอาชีพ
2. บำบัดฟื้นฟูและแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมเสียของผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เสริมสร้างสมรรถนะในการบริหารองค์กรด้วยระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

อำนาจหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

1. ดำเนินการทางทัณฑปฏิบัติแก่ผู้ต้องขัง
 2. ควบคุมนักโทษเด็ดขาดที่มีกำหนดโทษซึ่งอยู่ในอำนาจการควบคุมตามที่กำหนด (15 ปีขึ้นไป-ตลอดชีวิต)
 3. ผู้ต้องขังอุกฉกรรจ์และผู้ต้องขังอื่นๆ ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามกฎหมาย
 4. ดำเนินการด้านทัณฑปฏิบัติแก่ผู้ต้องขัง ตามหลักอาชญาวิทยา หลักพันธุวิทยา ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ
 5. สำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง หลักสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ
 6. ดำเนินการเกี่ยวกับการทำงานและการใช้แรงงานผู้ต้องขัง
 7. จัดสวัสดิการ ให้การสงเคราะห์และพัฒนาสุขภาพอนามัยแก่ผู้ต้องขัง รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการสุขภาพิบาล
 8. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายควบคุมนักโทษเด็ดขาดที่มีกำหนดโทษซึ่งอยู่ในอำนาจการควบคุมตามที่กำหนด (15 ปีขึ้นไป-ตลอดชีวิต) ผู้ต้องขังอุกฉกรรจ์และผู้ต้องขังอื่นๆ ตาม คำพิพากษาหรือคำสั่งตามกฎหมาย จัดการศึกษา อบรม พัฒนา ปรับปรุง แก้ไขพฤติกรรมและฝึกวิชาชีพแก่ผู้ต้องขัง
- การดำเนินงานของเรือนจำกลางพิษณุโลก**
- ระบบการควบคุมผู้ต้องขัง การแบ่งสภาพทางกายภาพของเรือนจำ แบ่งออกเป็น 9 แดน**
1. แดน 1 ควบคุมผู้ต้องขังที่นอนในแดนเหลือโทษที่ต้องจำต่อไปไม่เกิน 20 ปี ผู้ต้องขังวัยหนุ่มและผู้ต้องขังที่ทำงานหรือฝึกวิชาชีพที่ไปจากแดนอื่น (เฉพาะตอนกลางวันในวันราชการปกติ) ผู้ต้องขังสูงอายุและผู้ต้องขังพิการ (ไม่จำกัดโทษ) รวมถึงผู้ต้องขังที่เหลือโทษน้อยและเป็นผู้ต้องขังที่ช่วยงานต่างๆ
 2. แดน 2 ควบคุมผู้ต้องขังป่วยที่ต้องนอนพักรักษาตัว ป่วยวัณโรคหรือโรคติดต่ออื่นๆ ผู้ต้องขังวิกลจริต และผู้ต้องขังที่ต้องแยกสังเกตอาการ
 3. แดน 3 ควบคุมผู้ต้องขังที่กำหนดโทษถึงตลอดชีวิต และผู้ต้องขังฝึกวิชาชีพต่างๆ

4. แคน 4 ควบคุมผู้ต้องขัง (เฉพาะเวลากลางวัน) ที่เหลือโทษจำคุกไม่เกิน 15 ปี และผู้ต้องขังฝึกวิชาชีพเกษตรกรรม

5. แคน 5 ควบคุมผู้ต้องขังกำหนดโทษถึงตลอดชีวิต ซึ่งเป็นผู้ต้องขังเข้าใหม่ ผู้ต้องขังที่รอการจำแนกฯ และผิดวินัย และผู้ต้องขังฝึกวิชาชีพต่างๆ

6. แคน 6 ควบคุมผู้ต้องขังไม่จำกัดกำหนดโทษ ได้แก่ ผู้ต้องขังรายสำคัญที่กรมฯ สั่งให้ควบคุมเป็นพิเศษ ผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยร้ายแรงหรือบ่อยครั้ง ผู้ต้องขังที่เป็นปัญหาต่อการควบคุมหรือเป็นผู้ที่ไม่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ รวมถึงผู้ต้องขังกำหนดโทษประหารชีวิตที่รอการย้าย

7. แคน 7 ควบคุมผู้ต้องขังที่มาจากแดนต่างๆ เพื่อศึกษาเล่าเรียนทั้งเรียนวิชาสามัญ ธรรมศึกษา เรียนวิชาชีพ ฯลฯ (เฉพาะเวลากลางวัน วันราชการปกติยกเว้นโทษสูง)

8. แคน 8 ควบคุมผู้ต้องขัง ได้แก่ ผู้ต้องขังหน่วยงานสุททกรรมที่ผ่านการคัดเลือกของคณะกรรมการลงhungตั้งกลางคืนและคณะกรรมการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังแล้ว

9. แคน 9 ชั้นล่างเป็นสถานที่จัดเก็บพัสดุและสินค้าของเรือนจำ ชั้นบนใช้สำหรับจัดกิจกรรมสำคัญต่างๆ (หมายเหตุ: ผู้ต้องขังทุกคนจะไปอยู่ในแดนใด จะต้องได้รับการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังก่อนทุกราย)

งานด้านการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง

เป็นงานที่เกี่ยวกับการควบคุมดูแลและการแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขัง เพื่อมุ่งพัฒนาและแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดี มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำ ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพที่สุจริตและสามารถดำรงชีวิตในสังคมภายนอกได้อย่างปกติสุข โดยสังคมให้การยอมรับ ทางเรือนจำกลางฯ ได้จัดให้มีกิจกรรมโครงการต่างๆ มากมาย อาทิ

1. โครงการจัดการศึกษาให้กับผู้ต้องขังที่ไม่รู้หนังสือให้สามารถอ่านออกเขียนได้
2. โครงการให้นักโทษเด็ดขาดที่มีวุฒิทางการศึกษาภาคบังคับ (ม.3) ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
3. โครงการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา (มสธ.)
4. โครงการจัดโปรแกรมการแก้ไขผู้ค้ายาเสพติด (ผู้ค้ารายย่อย)
5. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ช่างตัดผม การทำอาหาร จักรสาน แกะสลัก ช่างไม้ ฯลฯ
6. โครงการอบรมธรรมปฏิบัติเรือนจำเรือนธรรม เป็นต้น

ในปัจจุบันการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำกลางฯ จะมุ่งเน้นที่การควบคุมควบคุมไปกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ โดยผ่านกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นเพื่อการแก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาผู้ต้องขังให้เป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ/อารมณ์ และสติปัญญาเพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาในด้านต่างๆ ต่อไป โดยเฉพาะในเรื่องการพัฒนาในด้านอาชีพ การฝึกวิชาชีพขณะต้องโทษอยู่ในเรือนจำและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตภายหลังจากพ้นโทษตลอดจนเป็นการสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ/อารมณ์ ให้ผู้ต้องขังไม่กลับมายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีกครั้ง

ประวัติทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก

ทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก เดิมชื่อ "ทัณฑสถานหญิงหล่มสัก" ตั้งอยู่ตำบลหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ในปี พ.ศ.2547 กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรมให้ย้ายเรือนจำจังหวัดพิษณุโลก ไปอยู่เรือนจำกลางพิษณุโลกเดิม และให้ย้ายทัณฑสถานหญิงหล่มสักมาแทนที่เรือนจำจังหวัดพิษณุโลกที่ว่างลง ณ ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2547 เพื่อให้ชื่อเรียกทัณฑสถานสอดคล้องกับสถานที่ตั้งและสอดคล้องกับการให้บริการประชาชน และผู้มาติดต่อราชการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงกำหนดอาณาเขตทัณฑสถานขึ้นใหม่ ณ ที่ตั้งเดิม เรียกว่า "ทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก"

ทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก ตั้งอยู่เลขที่ 801 หมู่ที่ 8 ถนนพิษณุโลก-หล่มสัก ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีพื้นที่ติดกับเรือนจำกลางพิษณุโลก มีเนื้อที่ภายใน 7 ไร่ 3 งาน เป็นทัณฑสถานที่ใช้ควบคุม อบรม และฝึกวิชาชีพ ผู้ต้องขังหญิงโดยเฉพาะ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก มีอำนาจการควบคุมผู้ต้องขังหญิงในเขตภาคเหนือตอนล่าง กำหนดโทษไม่เกิน 30 ปี
2. ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล หรือตามคำสั่งตามกฎหมาย โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดแนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายของกระทรวงยุติธรรม นโยบายของกรมราชทัณฑ์ เป็นไปตามหลักอาชญาวิทยา หลักทัณฑวิทยา ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง หลักสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ
4. ดำเนินการให้การสวัสดิการ และการสงเคราะห์ผู้ต้องขัง
5. จัดทำแผนงานโครงการของเรือนจำให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการกรมราชทัณฑ์

6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเรือนจำฯ ตามคำสั่งของรัฐบาล ตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และตามที่อธิบดีกรมราชทัณฑ์มอบหมาย (ปีทมา มีมาก และศิวพร สุทธิรินทร์, 2549, หน้า 3)

การปฏิบัติเกี่ยวกับผู้ต้องขังสูงอายุทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก

ความสอดคล้องกับกฎหมาย นโยบาย และแผน (แผนปฏิบัติงานทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก, 2554)

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 หมวด 5
2. พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
3. แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545-2564 ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ มาตรการส่งเสริมความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ดูแลตนเองเบื้องต้น
4. ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2542 ระบุไว้ว่าผู้สูงอายุควรได้เรียนรู้ในการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง
5. วิสัยทัศน์กรมราชทัณฑ์ เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพในการควบคุม แก้ไข และพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง เพื่อคืนคนดีมีคุณค่าสู่สังคม
6. แผนปฏิบัติราชการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ.2552-2555 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างประสิทธิภาพการควบคุมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง
 - 6.1 จำแนกผู้ต้องขัง คัดเลือกผู้ต้องขังสูงอายุ ตั้งแต่อายุ 60 ปีขึ้นไป ภายในทัณฑสถานฯ วินิจฉัยปัญหา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาแก่ผู้ต้องขังสูงอายุรายบุคคล
 - 6.2 สสำรวจปัญหาความต้องการช่วยเหลือที่จำเป็นเหมาะสม
 - 6.3 มีการจัดกิจกรรม “โครงการสวัสดิการผู้ต้องขังสูงอายุ” ได้รับจัดสรรงบประมาณจากกรมราชทัณฑ์
 - 6.4 มีการจัดกิจกรรม “โครงการพัฒนาความรู้ในการดำเนินชีวิตแก่ผู้ต้องขังสูงอายุ” ได้รับงบประมาณจากกรมราชทัณฑ์

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล

สุวภัทร พิรณฤทธิ์

วัน เดือน ปี เกิด

25 พฤศจิกายน 2528

ที่อยู่ปัจจุบัน

118 หมู่ 8 ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2551

ศศ.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

